

KONKURS LIGA NAUKOWA

Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o Puchar Prezydenta Wrocławia

FINAŁ HUMANISTYCZNY

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA I INDYWIDUALNA

20 lutego 2007, godz. 11:00,
część rozgrywana w siedzibie Liceum Ogólnokształcącego Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu

wersja hiszpańska

IMIONA I NAZWISKA CZŁONKÓW DRUŻYNY (czterech), na pierwszym miejscu Kapitan Drużyny:

1. 2.
3. 4.

IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA DRUŻYNY (nauczyciel):

SZKOŁA:

Czas pracy: **90 minut** od zakończenia czynności organizacyjnych.

Dostęp do zasobów bibliotecznych i internetowych jest koordynowany przez asystenta drużyny.

Drużyna otrzymuje wszystkie wersje językowe (razem cztery arkusze), arkusz zawiera miejsce na brudnopis.

Odpowiedzi udzielamy w języku polskim (za wyjątkiem części F1).

Po zakończeniu konkursu jeden z kompletów (wybrana przez drużynę wersja językowa) jest zwracany do oceny a pozostałe komplety drużyna zabiera na pamiątkę ☺.

Polecenia do rozwiązania znajdują się jedynie w częściach C, E i F niniejszego arkusza:

A, B, D Teksty informacyjne i źródłowe z którymi należy się zapoznać - teksty w języku obcym lub polskim.

C. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania C1, C2 (dwa pytania)

E. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania E1, E2, E3, E4, E5, E6 (sześć pytań)

F. Problem do rozwiązania przez drużynę i pole F1 na streszczenie analizy w języku obcym

PUNKTACJA (wypełnia recenzent)

C1	C2	E1	E2	E3	E4	E5	E6	F	F1	Σ
max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 10 pkt	max. 10 pkt	max. 60 pkt

Niniejszy arkusz zawiera **8 stron** (proszę sprawdzić, czy wszystkie strony zostały prawidłowo skopiowane).

Życzymy Wam dobrej zabawy i sukcesów w konkursie **Liga Naukowa**.

www.liganaukowa.pl

POWODZENIA !

A.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu tekstu przejdźcie do części B.

El mito de Orfeo en cultura

Con la palabra “mito” definimos un cuento que expresa creencias de una sociedad. Son unas historias arraigadas en la cultura cuyo tema son, ente otros, los asuntos del hombre, sus esperanzas, triunfos y pérdidas. Lo que queda confuso, incomprensible gana su forma en el cuento mítico. Los mitos son un ingrediente inseparable de la cultura de los pueblos primitivos –marcaban la particularidad de esta sociedad, expresaban las emociones del hombre, definían sus costumbres-. En los cuentos míticos un importante papel lo desempeñan metáforas, símbolos. Es que el mito en sí no expresa su argumento de forma directa.

Los mitos se definen de muchos modos, como por ejemplo leyendas, cuentos de hadas. Bronislaw Malinowski, afamado etnólogo e historiador de las religiones, hizo constar que el mito: *expresa, enriquece y codifica las creencias, protege y fortalece la moralidad (...) contiene unas reglas prácticas con las que el hombre debería dirigirse. El mito es entonces un ingrediente vital de la civilización humana (...). Es (...) un documento de la fe originaria y la sabiduría moral.*

En la cultura sobrevivieron protagonistas míticos, de los mitos surgen imágenes fijas y motivos literarios. Uno de los protagonistas de la antigua realidad mítica lo es Orfeo. Una historia conmovedora de un gran cantante que sabía encantar con su canto las plantas, a los animales, conmovió a los dioses, sería popular en el mundo antiguo, ya que su nombre aparece en la obra de célebres creadores, por ejemplo de Eurípides (trágico griego) y de Ovidio (poeta romano).

Los mitos en cultura están concordados en que en el mito de Orfeo se entrelazan los tres grandes temas:

- a) cantante-poeta debido a su arte tiene el dominio sobre la naturaleza,
- b) el viaje del hombre a la ultratumba,
- c) el amor más poderoso que la muerte.

En el siglo XX aparecieron muchas obras que trabaron con el tema de Orfeo; p.ej. Józef Wittlin (novelista polaco) refiriéndose a Orfeo, evoca experiencias colectivas, siendo éstas efectos de los acontecimientos del siglo XX. Aleksander Wat (poeta, ensayista polaco) habla de su fortuna particular que, a la vez, es la fortuna de cada uno de nosotros.

B.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu przejdźcie do części C.

Robert Graves

Orfeo

Mitos griegos

Orfeo, hijo del rey tracio Eagro y la musa Calíope, era el poeta y músico más célebre de todos los tiempos. Apolo le regaló una lira y las musas le enseñaron tocarla de tal manera que no sólo encantaba a las fieras salvajes, sino también obligaba los árboles y las rocas a moverse al compás de su música. (...) Desposó a Eurídice, por algunos llamada Agriope, y se asentó entre los salvajes Ciconios, en Tracia. Un día (...) Eurídice (...) pisó en una serpiente y murió por su mordedura, pero Orfeo, intrépidamente, descendió al Tártaro, (...) al encontrarse en el lugar, (...) cautivó con su música al barquero Caronte, al Cancerbero y a los tres jueces de los difuntos (...). Ablandó el corazón de Hades y consiguió de él el permiso de llevar a Eurídice fuera, a la tierra. Hades puso sólo una condición, es decir que Orfeo no miraría hacia atrás hasta que Eurídice no se encontrara en la tierra. Eurídice andaba detrás de Orfeo por las tenebrosas galerías, conducida por los toques de la lira, pero él se dio una vuelta y miró hacia atrás cuando ya estaba (él) a la luz del día, y de este modo la perdió para siempre.

MIEJSCE NA NOTATKI I BRUDNOPIS

C. patrz teksty w języku obcym w częściach **A i B**, str. 2
(w częściach C1 - C2 odpowiadamy po polsku)

C1. Co łączy zapis Owidiusza z rekonstrukcją Gravesa zawartą w *Mitach greckich*?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C2. Co różni fragment *Przemian* Owidiusza z odpowiednim zapisem u Gravesa?
patrz również materiały źródłowe w części **D**, str. 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

D. Materiały źródłowe.

Owidiusz Naso (poeta rzymski)

Przemiany

(fragment)

Gdy tak śpiewa, (...)
Nawet i władcy piekieł serce się rozczuła.
Wzywają Eurydyki; między dusz natłokiem
Stojąc, raniona wolnym zbliżała się krokiem.
Otrzymał żonę Orfej pod warunkiem przecie,
Że się nie ma oglądać aż na górnym świecie;
Inaczej Eurydykę utraci na wieki.
Wśród milczenia głuchego szli na świat daleki
Droga ciemna i mgłami zaległą gęstemi.
I już się mieli wkrótce wydostać z podziemi,
Gdy trwożny, czyli za nim idzie Eurydyka,
Oglądnie się Orfeusz – a wtem żona znika.
(...)
I zapada się znowu w smutne śmierci kraje.

Aleksander Wat

Wiersz ostatni

Schodzenie
schodzenie
ciągle schodzenie
I żebym to ja sam!
w zaciszu, po ciemku.
Te przede mną, za mną
obok nogi
przeganiają
ten sam stukot butów, to dudnienie
w metro Chatelet?
Tylko jeden nieruchomy
beznogi akordeonista charon.
I gdzie ja się zabłąkałem?
Eurydyce? Eurydyce!
Schodzenie
Schodzenie
ciągle schodzenie
ciągle w dół
schodzenie
a jutro stwierdzą
to tylko trzy łokcie pod ziemią

Józef Wittlin

Orfeusz w piekle XX wieku

(fragment)

Mityczny Orfeusz śpiewem swym dzikie bestie ugłaskał, iż przycupnęły do jego stóp, i pokornie jego pieśni słuchały. Dzisiejszy Orfeusz nie ma już tej mocy. Nie potrafi nawet poskromić dzikiej bestii zamkniętej w klatce ludzkiego serca. Niczyja pieśń nie powstrzymała od wybuchu wulkanów ludzkiej nienawiści, nie zamknęła armatom ich paszcz, nie unieruchomiła tanków, nie przeszkodziła bombom zapalać miasta. Niczyja pieśń nie rozsadziła komór gazowych, nie zmiotła z powierzchni ziemi: Dachau i Bergen - Belsen, Oświęcimia, Majdanka i Treblinka. Piekło mitycznego Orfeusza znajdowało się pod ziemią. To był Hades, gdzie mieszkali umarli. Piekło dzisiejszych Orfeuszów – ach, nadto dobrze je znamy – to ziemia, zamieszkiwana przez żywych ludzi. Nasi Orfeusze, poeci bez lir i muzycy bez władzy, też niekiedy wyrrywają nam dusze z piekła, w którym żyjemy. Ale głos ich jest za wąty, żeby mógł zagłuszyć zabójczy łoskot doczesności, piekielny ryk morderczych maszyn.

Czesław Miłosz

Orfeusz i Eurydyka

(fragmenty)

I Hermes przyprowadził Eurydykę.
Twarz jej nie ta, zupełnie szara,
Powieki opuszczone, pod nimi cień rzęs.
Posuwała się sztywno, kierowana ręką
Jej przewodnika. Wymówić jej imię
Tak bardzo chciał, zbudzić ja z tego snu.
(...)
Ruszyli. Najpierw on, a za nim, ale nie zaraz,
Stukanie jego sandałów i drobny tupot
Jej nóg spętanych suknią jak całunem.
Stroma ścieżka po górę fosforyzowała
W ciemności, która była jak ściany tunelu.
Stawał i nasłuchiwał. Ale wtedy oni
Zatrzymywali się również, nikłe echo.
Kiedy zaczynał iść, odzywał się ich dwutakt,
Raz, zdawało mu się, bliżej, to znów dalej.
Pod jego wiarą urosło zwątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.
Nie umiejący płakać, płakał na utratą
Ludzkiej nadziei na z martwych powstanie,
Bo teraz był jak każdy śmiertelny,
Jego lira milczała i śnił bez obrony.
Wiedział, że musi wierzyć i nie umiał wierzyć.

E. patrz materiały źródłowe w części **D**, str. 4:
(w częściach E1 - E6 odpowiadamy po polsku)

E1. Do jakiej idei wyrażonej w micie Orfeusza odwołał się Józefa Wittlin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**E2. Jak należy rozumieć stwierdzenie (tekst J. Wittlina), że:
*Piećto dzisiejszych Orfeuszów to ziemia, zamieszkiwana przez żywych ludzi?***

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E3. Jakie elementy mitu Orfeusza można odnaleźć w *Wierszu ostatnim* Aleksandra Wata?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E4. Jak należy rozumieć w świetle rozważań o Orfeuszu tytuł wiersza Aleksandra Wata?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E5. Jak należy rozumieć metaforę zawartą w utworze Miłosza *Orfeusz i Eurydyka*:
Pod jego wiarą urosło z wątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E6. Poemat Miłosz o Orfeuszu i Eurydyce przynosi rozważania o śmierci, wierze i nadziei. Jak należy rozumieć to stwierdzenie? Rozwiń myśl.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

